E-ISSN : 2181-4341
https://wordlyknowledge.uz
IMPACT FACTOR(SJIF) : 3,934

# PAPULOZ DERMATOZINI DAVOLASHDA SEVORANNING SAMARALI

**Narikulov Rustam Mardanovich**

Samarqand davlat tibbiyot universiteti Teri va tanosil kasalliklari kafedrasi dotsenti

**Rafikova Malikabonu Firdavsovna**

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

**Ruziyev Kaxramon Turdievich**

Teri tanosil kasallikladi dispanseri vrach dermatologi

**Annotation:** The problem of treating lichen planus is still relevant today. An important task of topical application of medicinal compositions is to create an effective concentration in the focus of inflammation and maintain such a concentration for a long period of time. This study describes a method of treating patients with lichen planus with the inclusion of sesoran ointment in standard therapy. A clinical study showed that when using the above drug, the regeneration of lichen planus was observed by the beginning of 2 weeks. The inclusion of sesoran ointment in the treatment regimen makes it possible to accelerate epithelialization and tissue repair, stabilize the inflammatory process.

**Keywords:** Lichen planus, treatment, sevoran.

**Annotatsiya:** Liken planusni davolash muammosi bugungi kunda ham dolzarbdir. Dorivor kompozitsiyalarni topikal qo'llashning muhim vazifasi yallig'lanish o'chog'ida samarali kontsentratsiyani yaratish va bunday konsentratsiyani uzoq vaqt davomida saqlab turishdir. Ushbu tadqiqot liken planusli bemorlarni standart terapiyaga sesoran malhamini kiritish bilan davolash usulini tavsiflaydi. Klinik tadqiqot shuni ko'rsatdiki, yuqoridagi preparatni qo'llashda liken planusning tiklanishi 2 haftaning boshida kuzatilgan. Sesoran malhamini davolash rejimiga kiritish epitelizatsiya va to'qimalarni tiklashni tezlashtirish, yallig'lanish jarayonini barqarorlashtirish imkonini beradi.

**Kalit so'zlar:** Liken planus, davolash, sevoran.

**Kirish:** so'nggi yillarda amalda liken planus (CPL) tarqalishi biroz kengaydi. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining kasalliklari orasida 75-80% hollarda liken planus uchraydi, bu faqat shilliq qavatni alohida ta'sir qiladi. Turli xil klinik shakllarning namoyon bo'lishi bilan takrorlanuvchi doimiy kurs bilan tavsiflanadi. Ko'pgina tadqiqotlarga qaramasdan, terapiyaga qarshilik bilan tavsiflangan ushbu kasallikning etiologiyasi va patogenezi noaniq bo'lib qolmoqda. Nerv tizimining funktsional va organik buzilishlarining rolini, toksik va allergik ta'sirlarni, shuningdek, mikrob omillarining ta'sirini ta'minlaydigan uchta eng keng tarqalgan tushunchalar mavjud. Nerv tizimining funktsional buzilishlari haqida gapirganda, bir qator mualliflar og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining qizil liken planusining paydo bo'lishida hal qiluvchi rol o'ynaydigan omil sifatida stressni ta'kidlaydilar. Stressli vaziyatlar va og'iz bo'shlig'ida toshmalar paydo bo'lishi o'rtasida ijobiy bog'liqlik aniqlandi, kasallikning ekssudativ giperemik shakllari ko'pincha qayd etiladi. Liken planusli bemorlarni davolash muammosi dolzarbligicha qolmoqda. Buning sabablari ko'p. Avvalo, liken planus, boshqa dermatozlar kabi, neyrogen omilga bog'liq. Ko'pincha kasallikning birinchi namoyonlari stressli vaziyatlardan keyin paydo bo'ladi. Zamonaviy sanoat shaharlari sharoitida haddan tashqari zo'riqish va asabiy yuklanish shunchalik keng tarqalganki, liken planusining tarqalishi tobora ortib bormoqda. Liken planusining etiopatogenezining tushunarsiz muammolari uni davolash uchun ko'plab dori vositalaridan foydalanishga olib keladi, ammo zamonaviy terapiya har doim ham yaxshi natija bermaydi. Davolash, qoida tariqasida, uzoq vaqtga kechiktiriladi, kamdan-kam hollarda barqaror va ijobiy remissiyaga erishish mumkin.

E-ISSN : 2181-4341
https://wordlyknowledge.uz
IMPACT FACTOR(SJIF) : 3,934

**Maqsad:** liken planusni davolashda sizaronning samaradorligi va tayyorlanishini o'rganish.

**Tadqiqot materiallari va usullari:** 18 yoshdan 56 yoshgacha bo'lgan, kamida 5 oydan 4 yilgacha davom etadigan liken planusning turli shakllari bo'lgan 23 nafar bemor tekshirildi, ular ikkita guruhni tashkil etdi: asosiy (11 bemor) va nazorat. (12 bemor). Nazorat guruhidagi bemorlar "sesoran" preparatini qo'llamasdan, an'anaviy davolanishdan o'tdilar. Ushbu preparat mahalliy foydalanish uchun kombinatsiyalangan doridir. Kompleks davolash umumiy va mahalliy terapiyani o'z ichiga olgan umumiy qabul qilingan sxemalar bo'yicha amalga oshirildi. Barcha bemorlar somatik kasalliklarni tashxislash va davolash uchun terapevt, endokrinolog, allergolog va boshqa mutaxassislar tomonidan maslahat olish uchun yuborilgan. Farmakoterapiya sedativ terapiyani tayinlashni o'z ichiga oladi (novopassit; motherwort damlamasi); vitaminlar. Og'iz bo'shlig'idagi barcha bezovta qiluvchi omillar, tishlarning o'tkir qirralari yo'q qilindi, protezlar, turli metallardan tayyorlangan plombalar almashtirildi, og'iz bo'shlig'ini to'liq sanitariya qilish amalga oshirildi. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining zararlangan joylari tirnash xususiyati bo'lmagan antiseptiklar bilan davolandi. Mahalliy davolash og'riq va yallig'lanishni bartaraf etishga, mikrosirkulyatsiyani normallashtirishga va epitelizatsiyani rag'batlantirishga qaratilgan. Shu maqsadda "serazan" preparatining ilovalari qo'llanilgan.

**Natijalar:** 1-guruhda klinik tiklanish (o‘rtacha) 2-guruhda 21-25 kun, klinik tiklanish (o‘rtacha 12-14 kun) kuzatildi. Sizarone malhami 0,025% ni qo'llashda terining tirnash xususiyati belgilarining kichik belgilari foydalanishning boshida 3 bemordan 2 tasida kuzatilgan, ammo bu preparatni to'xtatishni talab qilmadi.

Davolanishdan keyin bemorlar 6 oy davomida relapslar uchun kuzatilgan. Sezaran qabul qilgan bemorlar guruhida relaps kuzatilmadi, 1 guruh bemorlarda 3 =xdan 1 bemorda kasallikning qaytalanishi rivojlangan. Sezaran malhamini qo'llash joyida o'tkazilgan terapiya natijasida terining atrofiyasi kuzatilmadi.

**Xulosa:** Liken planusning etiologiyasi va patogenezi bo'yicha yagona kontseptsiya yo'qligini hisobga olgan holda, davolash zamonaviy dori vositalaridan foydalangan holda kompleks bo'lishi kerak. Liken planusning namoyon bo'lishini davolashda Sezar malhamidan izchil foydalanish bemorlarning ko'pchiligida simptomlarni bartaraf etishda yuqori samaradorlikni ko'rsatdi, uzoq muddatli remissiyaga erishildi, yaxshi tolerantlik qayd etildi va hech qanday asoratlar bo'lmadi.

**Adabiyotlar:**

1. Abdullaev X. D. et al. EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF THE DRUG GEPON IN THE TREATMENT OF GENITAL CANDYLOMAS //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2021. – Т. 1. – №. 02. – С. 16-19.
2. Абдуллаев Х. Д. и др. Определение цитокинового статуса у больных с псориазом на фоне стандартного лечения //Общество и инновации. – 2020. – Т. 1. – №. 1/S. – С. 625-629.
3. Ахмедова М. М., Абдуллаев Х. Д., Камолова М. И. ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕТОДОВ ЛЕЧЕНИЯ ОНИХОМИКОЗОВ У ВЗРОСЛЫХ //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – Т. 2. – №. 3. – С. 186-190.
4. Тошев С. У., Аширов З. Ф., Абдуллаев Х. Д. ЛЕЧЕНИЕ ВИТИЛИГО 308-нм ЭКСИМЕРНЫМ ЛАЗЕРОМ //Актуальные аспекты медицинской деятельности. – 2021. – С. 240-243.
5. Davlatovich A. X., Xaydarjonovna X. S., Raximjon N. S. JYBYK BILAN BO'LGAN PROSTATITNI DAVOLASH USULINI TAKOMILLASHTIRISH //БАРҚАРОРЛИК ВА ЕТАКЧИ ТАДҚИҚОТЛАР ОНЛАЙН ИЛМИЙ ЖУРНАЛИ. – 2022. – С. 359-361.

6. Ахмедова М., Расулова Н., Абдуллаев Х. Изучение парциальных функций почек у детей раннего возраста с нефропатией обменного генеза //Журнал проблемы биологии и медицины. – 2016. – №. 2 (87). – С. 37-40.
7. Нарзикулов Р. и др. Принципы терапии у женщин больных гонореей ассоциированные иппп //Журнал вестник врача. – 2019. – Т. 1. – №. 1. – С. 99-102.
8. Нуруллаева А. А., Рахматова А. Х., Абдуллаев Х. Д. ЗНАЧЕНИЕ МИКРОБНОГО ОБСЕМЕНЕНИЯ КОЖИ ПРИ НЕКОТОРЫХ ЗУДЯЩИХ ДЕРМАТОЗАХ //Молодежь и медицинская наука в XXI веке. – 2019. – С. 125-125.
9. Abdullaev X. D. et al. EXPERIENCE OF USING THE DRUG GEPON IN THE TREATMENT OF PATIENTS FOCAL SCLERODERMA //ResearchJet Journal of Analysis and Inventions. – 2021. – Т. 2. – №. 03. – С. 60-63.
10. Абдуллаев Х. Д., Собиров М. С., Жумаева Д. Х. НЕРВНО-ПСИХИЧЕСКИЙ СТАТУС У БОЛЬНЫХ СЕБОРЕЕЙ //Молодежь и медицинская наука в XXI веке. – 2018. – С. 115-116.
11. Ахмедов Ш. К. и др. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛЕЧЕНИЯ ИЗОТРЕТИНОИНА ПРИ ЛЕЧЕНИИ УГРЕВОЙ БОЛЕЗНИ //Академический журнал Западной Сибири. – 2015. – Т. 11. – №. 1. – С. 56-56.
12. Абдуллаев Х., Толибов М. Allergodermatozlar bilan bog'liq bo'lgan vulgar acneni kompleks davolash Samaraligini o'rganish //Журнал гепато-гастроэнтерологических исследований. – 2021. – Т. 2. – №. 3.2. – С. 73-74.
13. Davlatovich A. X., O'gli A. B. X., O'gli I. A. S. BOLALARDA GENITAL GERPESNI DAVOLASH SAMARADORLIGINI BAHOLASH //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – С. 367-369.
14. Абдуллаев Х. Д. и др. ЛАЗЕР В ЛЕЧЕНИИ ВИТИЛИГО //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – С. 495-500.
15. Xolmurodovich D. J., Umidovich N. T., Davlatovich A. X. CLINIC COURSE OF NONSPECIFIC PNEUMONIA //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – С. 510-513.
16. Davlatovich A. X. et al. USING IMMUNOMAX AND 0.1% TACROLIMUS OINTMENT IN THE TREATMENT OF VITILIGO //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – С. 559-562.
17. Davlatovich A. X. et al. EVALUATION OF THE GENERAL SOMATIC STATUS OF PATIENTS WITH VITILIGO BASED ON THE DETERMINATION OF THE CONTENT OF NATURAL ANTIBODIES TO VARIOUS ORGANIS AND TISSUES OF THE BODY //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – С. 472-476.
18. Davlatovich A. X. DETERMINATION OF GENE ACTIVITY IN VITILIGO PATIENTS //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – С. 451-454.
19. Xolmurodovich D. J., Orifovich R. S., Davlatovich A. X. FEATURES OF THE MICROELEMENT STATUS FOR THE DEVELOPMENT OF ATOPIC DERMATITIS IN CHILDREN //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – С. 447-450.
20. Hikmatovich I. N. et al. The use of Fungite in the Local Treatment of Genital Herpes //International Journal of Innovative Analyses and Emerging Technology. – 2021. – Т. 1. – №. 5. – С. 231-232.
21. Davlatovich A. X., Orifovich S. D., Baxtiyorovich A. S. Studying the Relationship of Local Immune Status and the Course of Burn Disease //Central Asian Journal of Medical and Natural Science. – 2022. – Т. 3. – №. 5. – С. 679-682.

22. Davlatovich A. X. VAGINAL TRIXOMONADLAR SHTAMMASINI TRIXOPOLGA VA XIMOTRIPSIN BILAN BILAN SEZGICHLIGINI ANIQLASH //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – C. 645-647.
23. Salamova L. A. et al. Evaluation of the effectiveness of the drug gepon in the treatment of genital candylomas. – 2021.
24. Iskandarovna K. M. SIFILISNING IMMUNOASSAY SHAKLLARI //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – C. 534-536.
25. Iskandarovna K. M. et al. Assessment of the Quality of the Treatment and the Probability of Recurrence of Warts in Children Using Groprenosin //Web of Semantic: Universal Journal on Innovative Education. – 2023. – T. 2. – №. 2. – C. 221-226.
26. Iskandarovna K. M. et al. Quality Evaluation of the Efficiency of the Drug" Roaccutan" in the Treatment of Patients with Acne //Web of Semantic: Universal Journal on Innovative Education. – 2023. – T. 2. – №. 2. – C. 241-245.
27. Iskandarovna K. M., Dilshodovna A. D., Adxamovna A. A. Impact of Socio-Hygienic Conditions of Life on the Health of Students //Central Asian Journal of Medical and Natural Science. – 2022. – T. 3. – №. 5. – C. 644-646.
28. Iskandarovna K. M. et al. Comprehensive Assessment of the Levels of Somatic Health and Disturbances of Adaptation Reserves in Medical Students //Central Asian Journal of Medical and Natural Science. – 2022. – T. 3. – №. 5. – C. 641-643.
29. Iskandarovna K. M., Alamovich K. A., Rabbimovich N. A. Treatment of Urethrogenic Prostatitis Associated with Chlamydia Infection //TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2021. – T. 1. – №. 5. – C. 44-46.
30. Iskandarovna K. M., Buribaevna I. S., Azamovna A. N. Immunoassay Forms of Syphilis //TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2021. – T. 1. – №. 5. – C. 47-49.
31. Davlatovich A. X. VAGINAL TRIXOMONADLAR SHTAMMASINI TRIXOPOLGA VA XIMOTRIPSIN BILAN BILAN SEZGICHLIGINI ANIQLASH //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – C. 645-647.
32. Abdullaev X. D. et al. EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF THE DRUG GEPON IN THE TREATMENT OF GENITAL CANDYLOMAS //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2021. – T. 1. – №. 02. – C. 16

WORDLY
KNOWLEDGE